

Stanje u sportu – rezultati istraživanja „Nasilno ponašanje prema i među decom i mladima u sportu“ koje je sproveo Centar za prava deteta u saradnji sa Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH - projekat „Jačanje struktura za osnaživanje i participaciju mladih u Srbiji“ i Ministarstvom omladine i sporta Republike Srbije, 2011.

Većina ispitanih mladih sportista oba pola uzrasta 13 do 17 godina ima velike ambicije u sportu - da postanu profesionalni sportisti (71.6%). Uspeh u sportu je jednako važan kao uspeh u školi za 53% sportista i 73% sportistkinja. Velike ambicije mladih u sportu uzrokuju prihvatanje različitih oblika nasilja koji u drugoj sredini ne bi prihvatali (npr. školskoj). Tako, na primer, korišćenje fizičkih vežbi kao načina kažnjavanja koji se smatra formom sportskog nasilja, veliki broj sportista ne vidi kao nasilje. Kada govorimo o nasilju, 51% ispitanika je saopštilo da je u periodu od prethodnih godinu dana doživelo neki oblik nasilja od strane svojih saigrača, a 63% da je doživelo bar jedan oblik nasilja od strane trenera. Najčešće je to bilo kažnjavanje dodatnim vežbanjem (50.5%) i neki oblik verbalnog nasilja - vikanje, psovanje i zastrašivanje (27%). Pokazalo se da sportisti koji su češće bili žrtva nasilja, češće su ga videli oko sebe i češće su i sami bili nasilni. Stepen u kojem trener toleriše nasilje prema drugima (protivnicima, publici, sudijama) direktno je povezan sa nasiljem koje unutar kluba i prema drugima pokazuju njegovi članovi. Kako treneri imaju ogroman uticaj na ukupan razvoj sportista, u cilju smanjenja nasilja u sportu oni moraju biti dodatno edukovani za rad sa mladima, imati pozitivan pristup treniranju i zdravu filozofiju u vezi glavnih ciljeva dečjeg i omladinskog sporta.

Ova brošura je napravljena uz pomoć EU. Sadržaj ove brošure je isključivo odgovornost Centra za prava deteta i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.

Centar za prava deteta
Beograd, Skender-begova 20/12
011 33 44 170
www.cpd.org.rs
office@cpd.org.rs

Svi pojmovi koji su u tekstu upotrebljeni u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Projekat finansira Evropska unija

Projekat finansira Evropska unija

Poentiraj u sportskom duhu!

U ovoj brošuri saznaćeš zbog čega je neophodno da svaki sport ili sportska aktivnost bude bez nasilja, kao i koje su ključne odlike trenera, sportista i roditelja koji po svom ponašanju drugima mogu da budu primer.

Poentiraj u sportskom duhu!

Uspešni sportisti su uzor mlađih generacija, a bavljenje sportom se smatra poželjnim prvenstveno jer dobro utiče na fizički razvoj dece. Istovremeno, sport ume da bude i negativno doživljavan u društvu pre svega zbog nasilja koje se često viđa na terenima i tribinama velikih sportskih dešavanja.

Nasilje u sportu je svako ponašanje izvan pravila sporta koje je namerno usmereno na fizičko ili emocionalno povređivanje i oštećenje drugih učesnika.

Mi mislimo da u sportu nema mesta nasilju i da je sport dobra sredina za učenje nenasilnog rešavanja konflikata i tolerancije.

U sportu treba svi da uživaju, a ponajviše vi! Deca i mladi koji poštuju svoje roditelje i trenere, i treneri i roditelji koji poštuju decu i mlade učinice sport i iskustvo bavljenja sportom nezaboravnim delom odrastanja. Nove generacije koje stasavaju kroz bavljenje sportom u kome nema nasilja i same neće biti nasilne prema drugima. Zato, treneri, roditelji, deco i mladi, želimo da vam damo par saveta kako da svakodnevno dobijate ono najbolje što sport može da pruži. Postizanje vrhunskih rezultata ne mora biti svima cilj, ali i treneri i sportisti treba da teže tome da budu „dobri treneri“ i „dobri sportisti“.

Dobar trener /i dobar roditelj/

- ! Razmišlja o tome kako se dete oseća i brine o zdravlju dece
- # Nagrađuje i pohvaljuje uspehe i ima razumevanja za neuspehe
- * Prepoznaje mogućnosti deteta i ne forsira ga
- & Reaguje kada primeti nasilje i ne podržava takav oblik ponašanja
- ↗ Svojim primerom pokazuje kako se ponaša prema slabijima od sebe
- Poštuje protivnike
- @ Nikada fizički ili pogrdnim rečima ne kažnjava neuspeh deteta
- (C) Podržava i ima vremena za sve koji žele da se bave sportom, ne samo za najbolje
- ↗ Motiviše decu da istraju u bavljenju sportom
- { Deli sa decom njihove radosti i tuge i radi na razvijanju odgovornih osoba
- ~ Komunicira sa roditeljima/starateljima dece

Dobar sportista

- Poštuje pravila igre i pravila lepog ponašanja
- (C) Pomaže svojim vršnjacima bez obzira u kom su timu
- * Uvažava sugestije svog trenera
- ↗ Bavi se sportom jer voli sport i druženje
- # Zna da ne mora uvek da pobedi i mirno prihvata poraz
- & Nikada ne izražava svoje nezadovoljstvo fizičkim nasiljem ili vredanjem drugih
- ↗ Ide u školu i redovno ispunjava svoje obaveze
- { Priča sa roditeljima/starateljima o svojim osećanjima i iskustvima u sportu
- ↗ Traži pomoć kada mu je pomoći potrebna
- @ Reaguje kada vidi nasilje i dobar je primer drugima